

Notat

Dato: 21.09.2023
Sak: Vurdering av tiltak på trær i hagen på Skålvær
Oppdragsgiver: Alstadhaug kommune
Adresse: Skålvær

Vurdering av tiltak på trær

Bakgrunn

Ingeniør Ravn Hunstad AS, ved Bjarne Ravn Hunstad og Joakim Flatøy Aae, har på oppdrag fra Alstadhaug kommune utført og vurdert tiltak på trærne i hagen på Skålvær.

Situasjon og vurdering

Trærne på Skålvær er svært gamle – opp til 170 år. Mange har store svakheter, enten grunnet strukturelle svakheter, som inngrodd bark, drukning (14), tidligere brudd, eller store, eldre beskjeringsår. På flere av trærne er brudd sannsynlig.

I et sterkt trafikkert område, ville noen av disse trærne utgjort en såpass høy risiko at felling, sikring eller kraftig reduksjon ville vært riktig risikoreduserende tiltak.

Imidlertid er Skålvær lite trafikkert, og det er ikke folk i hagen i dårlig vær. Oppdragsgivers risikovilje er derfor også noe høyere i denne hagen enn i mer urbane strøk.

Trærne er svært spesielle veterantrær i nordnorsk målestokk. De viser trærnes siste livsfase. Spesielt gjelder dette tre nr. 10, 14 og 18. Tre nr. 16 har ikke utpregede svakheter, men er et godt eksempel på hvordan et tre med store greiner hviler greinene sine på bakken. Disse greinene kan etter hvert slå rot.

Hagen på Skålvær viser gamle trær på en flott måte og undertegnede støtter derfor oppdragsgivers ønske om å bevare trærne selv om brudd er sannsynlig.

Det har i følge oppdragsgiver vært ytret ønske om å slippe mer lys inn hagen. Tiltakene vi har funnet er derfor også preget av dette. Samtidig som vi ønsker å bevare mye av det karakteristiske løvtaket, har vi også søkt å åpne opp for å gi mer utsyn og lys i hagen.

Det mest karakteristiske treet i hagen er tre nr. 10 (ask). Dette hule treet har omfattende råte i rothals, stamme og krone (rett over bardun). Etter min faglige vurdering er sannsynligheten for brudd i et treårsperspektiv sannsynlig. Imidlertid ble dette treet vurdert til å falle i løpet av fem år - for ca 20 år siden(!). Dette viser at trær er uforutsigbare og har en egen evne til å kompensere for sine svakheter.

Dersom treet faller vil det mest sannsynlig falle mot området med benker. Det er derfor viktig å observere om treet endrer vinkel for å forutse et brudd. Vi har bardunert treet med en slakk bardun. Denne bardunen er for svak til å holde treet, men vil kunne fungere som en indikator på unormal bevegelse i treet. Dersom bardunen blir stram, kan et brudd være nært

forestående og man bør ikke oppholde seg under dette. Langvarig opphold som f.eks. telting i dette området anbefales uansett ikke.

Tre nr. 14 (ask) må sees på som en kuriositet. Her er også sannsynligheten for brudd i et treårsperspektiv sannsynlig. Vi støtter oppdragsgivers ønske om å la dette treet få leve sitt eget liv så lenge det er i stand til det. I likhet med tre nr. 10 er det ikke anbefalt å oppholde seg under dette treet i dårlig vær. Det er vurdert å gjerde det inn, men vegetasjon og plassering er et naturlig hinder for opphold.

På tre nr. 1 og 12 (platanlønn) er det installert kronesikring. Dette grunnet omfattende kodominant, nedre stamme med inngrodd bark. Spesielt nr. 12 har også mye råte i dette området. Kronesikringen er ment å hindre trærne i å bevege seg helt til brudd. Dersom kronesikringene blir helt stramme kan et brudd være nært forestående.

Tre nr. 9 har råte i bunn av stor grein/stamme mot sør. Denne kunne hatt nytte av kronesikring, men dette ble ikke utført på grunn av mangel på materiell og tid.

Tre nr. 21 og 22 (alm) har dårlig struktur og det ble vurdert å forbedre denne. Imidlertid viser foto fra 1938 at disse trærne ikke har vokst veldig mye på 85 år, noe som tilsier at det ikke vil ha en hensikt å forsøke å endre denne strukturen.

På tre nr. 23 ble det vurdert om lange greiner over stien trenger bardunering eller understøtting. Greinfestene er gode så dette er vurdert som unødvendig.

Tiltaksoversikt

Tre #	Art	Tiltak	Utført 2023
1	Platanlønn	Bytte ut kronesikringer. Kronerensk i forbifarten.	X X
2	Platanlønn	Redusere greiner for å gi mer lys?	
3	Ask	Oppstamming og rensk for å gi mer lys.	X
4	Ask	Oppbyggingsbeskjæring. Løfte krone.	X X
5			
6	Ask	Oppbyggingsbeskjæring. Løfte krone.	X X
7	Platanlønn		
8	Ask	Oppbyggingsbeskjæring / fjerne rotskudd.	
9	Ask	Rensk av lave greiner for lys. Kronerensk (fra bakken). Kronesikring av grein/stamme mot sør med råte/svakhetspunkt.	X
10	Ask	Bardunering i tre 13. Lett kronerensk. Løfte krone (fra bakken). Fjerne tilført jord i hulrom i rothals.	X X X
11	Platanlønn	Oppstamming. Kronerensk.	X X

12	Platanlønn	Fjerne rotskudd. Kronesikring.	X
13	Platanlønn		
14	Ask	Inngjerdes?	
15	Platanlønn	Løfte krone for å gi lys. Fjerne vanskudd.	X X
16	Platanlønn		
17	Selje	Kronereduksjon mot sør for å gi mer lys.	
18	Platanlønn	Bytte stag på understøtting?	
19	Selje	Felles?	
20	Selje	Felles eller forbedre struktur.	
21	Alm	Fjerne unglønn i rotsone.	
22	Alm	Fjerne unglønn i rotsone	
23	Platanlønn	Kronerensk.	X
24	Platanlønn	Kronerensk.	

Forbehold

- Vurderingen er begrenset til å vurdere de skader undertegnede kan se ut fra befaring.
- Vurderingen av tiltak er ikke en risikovurdering og gjelder kun de trær og forhold som er nevnt.
- Hvilket som helst tre, uavhengig om det har synlige svakheter eller ikke, vil få brudd dersom kreftene som påvirker det overgår dets styrke.
- Videre testing av trærne kan vise behov for mer eller mindre tiltak enn beskrevet.

Vennlig hilsen
Ingeniør Ravn Hunstad AS

Bjarne Ravn Hunstad
Arborist